

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: History of Dalit Movement in 19th Century in India (HISMJE-101)

Date: 26/05/2025

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Trace the historical development of the Concept of Untouchability in Indian History.
2) Enumerate the history of the Institution of Caste in India and Elaborate the nature of Caste system in India today.
3) Discuss the efforts taken by Various Socio-religious reform Movements towards Improvements of Social Status of Dalits in Modern India.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Explain the Historiography of Dalit Movement.
2) Review the efforts taken by Various Christian Missionary Organisations towards emancipation of the Dalits in India.
3) Evaluate the Contribution of Shahu Maharaj to the Dalit Movement in Modern India.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Define the Concept of Dalit. Discuss the views of Various thinkers about their status in Indian Society.
b) Review the efforts taken by Mahatma Phule for Liberating the Shudras from their traditions slavery.
c) Evaluate the Contribution of Gopal Baba Valangkar to the Dalit Movement in Modern India.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१) भारतीय इतिहासात अस्पृश्यतेच्या संकल्पनेचा विकास कसा झाला ते थोडक्यात स्पष्ट करा.
२) भारतीय जातिसंस्थेचा इतिहास थोडक्यात विशद करून सद्यस्थितीत जातिव्यवस्थेचे भारतीय समाजातील स्वरूप स्पष्ट करा.
३) आधुनिक भारतातील दलितांचे सामाजिक स्थान सुधारण्यासाठी विविध सामाजिक व धार्मिक सुधारणा चळवळींनी केलेल्या प्रयत्नांची चर्चा करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१) दलित चळवळीने इतिहास लेखनशास्त्र विशद करा.
२) विविध ख्रिस्ती मशिनरी संस्थांनी भारतातील दलितांच्या बंधमुक्तीसाठी केलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.
३) शाहू महाराजांनी दलितांच्या बंधमुक्तीसाठी केलेल्या कार्य विशद करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) दलित या संकल्पनेचा अर्थ स्पष्ट करून दलितांचे भारतीय समाजातील स्थान या विषयावर विविध विचारवंतांची मते विशद करा.
ब) गुलामगिरीतून शुद्रांची मुक्तता करण्यासाठी महात्मा जोतीराव फुल्यांनी केलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.
क) आधुनिक भारतातील दलित चळवळीला गोपाळ बाबा वलंगकरांच्या योगदानाचे मूल्यामापन करा.